

EKONOMİ POLİTİK

TEKEL İşçisinin Öğrettikleri

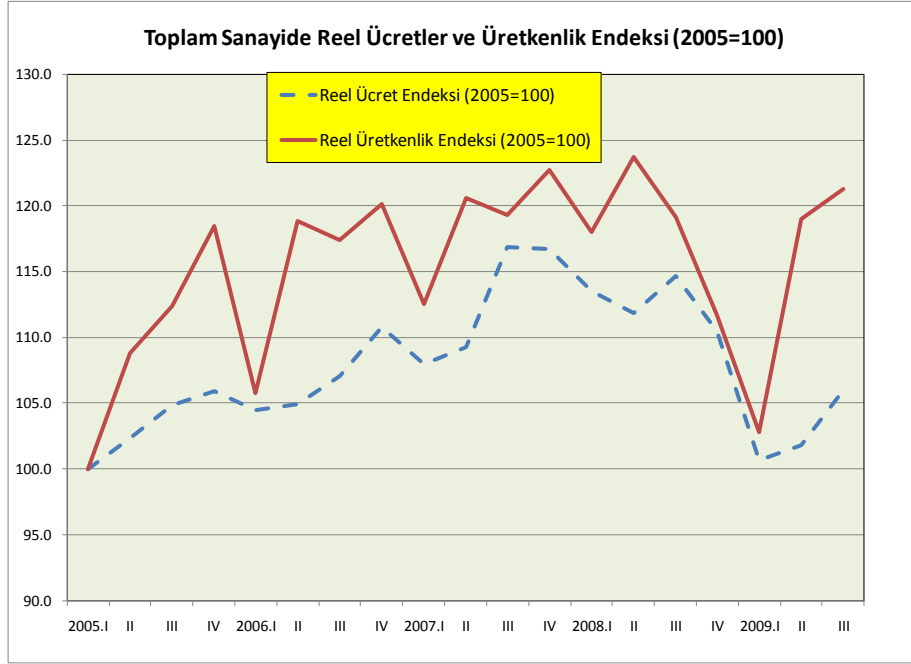
Erinç Yeldan, 3 Şubat 2010

Bu yazı keleme alındığı saatlerde TEKEL işçisinin Ankara Kızılay'da sürdürmekte olduğu direniş çadırları 50. gününü doldurmuştu ve hükümet yetkilileri ile sürdürülen görüşmelerden henüz bir sonuç alınmamıştı. Bu yazı yayımlandığı günün sabahı için yapılmış olan *genel grev* çağrısının nasıl biçimleneceği ve etkilerinin neler olacağını şimdiden kestirmek güç. Ancak TEKEL işçilerinin 15 Aralık'tan bu yana Ankara'da sürdürdükleri direnişin ortaya çıkardığı üç gerçek keskin bir açıklıkla önümüzde duruyor:

1. Neoliberalizmin bir çağdaşlık sorunu olarak dikte ettirmeye çalıştığı “özelleştirme” uygulamalarının özü, tıkanmakta olan sermaye birikimine yeni rant olanakları sağlamaktır. “Özelleştirme” uygulamaları ile gerçekte amaçlanan şey, kamu işletmelerinin ulusal ve uluslararası özel tekelere yok pahasına devridir. Özelleştirmelerin altında yatan ve kamuoyuna açıklanmayan (aslında açıklanması da mümkün olmayan) gerekçeleri TEKEL işçileri bir kez daha vurgulamışlardır: kamusal varlıklarımızın özelleştirilmesi ya da kapatılması kararı, Türkiye’yi uluslararası işbölümü içerisinde düşük katma değerli, emek yoğun teknolojiler üretmekle görevli bir ucuz işgücü deposuna dönüştürmeyi hedefleyen ve ülkemizi bir ucuz ithalat ve finansal spekülasyon cenneti olarak gören neo-liberal projenin bir uzantısıdır. Daha somut bir ifadeyle, bu kararlar Türkiye’nin sanayisizleştirilmesini; sosyal devletin etkisizleştirilerek tasfiyesini; ve temel kamu hizmetlerini özel sermayenin kar güdüsü altında ticari bir metaya dönüştürerek, ülkemizi ulusal ve uluslararası sermayenin sömürüsüne açmayı hedefleyen neo-liberal projenin açık bir uygulamasıdır.
2. AKP, her türlü “hoşgörü” ve “kardeşlik” mesajlarına karşı aslında sermaye sınıfının en gözde partisidir. Hakkında yapılan dini benzetimlemeler bir yana, AKP özünde ulusal ve uluslararası sermayenin partisi olarak görev başındadır. Sadece TEKEL işçilerinin kararlığı karşısındaki tavrı değil, AKP’nin hükümet olduğu dönem boyunca uygulamakta olduğu iktisadi ve sosyal politikaların emekçiler aleyhine sonuçları net olarak gözler önündedir.

Aşağıda, örneğin TÜİK verilerinden derlediğimiz veriler, AKP’nin emek gelirleri karşısındaki tutumunu açıkça gözler önüne sermektedir. TÜİK’in 2005’ten bu yana yayımlamakta olduğu sanayi sektörlerine ait ücret ve üretim serileri, emekçinin eline geçen ücret gelirleri ile, birim üretkenliği arasında açılmakta olan makası tüm çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

Şekilden de izlenebileceği üzere, tüm 2005 sonrası dönemde ücretlerin reel düzeyi işçi üretkenliğinin gerisinde seyretmiş; 2008/9 kriziyle birlikte de “toparlanma”nın faturası doğrudan doğruya emek gelirlerinin tırpanlanmasıyla sonuçlanmıştır. İşçilerin reel ücreti ile üretkenliği arasındaki fark, sermaye sınıfının kar, faiz ve rant üçlemesi altında el koyduğu iktisadi artığı, yani emeğin sömürüsünü dile getirmektedir. AKP, kendisinden önceki hükümetlerden devraldığı sermaye yanlısı neoliberal politikaları küresel kriz altında da yoğunlaştırarak sürdürmektedir.

Kaynak: TÜİK.

3. TEKEL işçilerinin direnişi bir yandan da “*ücretli emek-sermaye çelişkisinin*” artık geride kaldığı; “*sivil demokrasinin bütün toplumu kucaklamakta olduğu*” savlarına dayalı “boyalı” devrimlerin aslında neoliberalizmin sözcük oyunlarından ibaret olduğunu dost-düşman herkese açıkça göstermiştir. Kendini yenileme telaşıyla, siyasi yelpaze içerisinde kulvar kapmaya çalışan bazı “modern sol” makamların, “*sınıfsal temele dayalı sol ideolojinin artık terkedilmesi gerektiği*” iddiaları da kapitalizmin diyalektiği içerisinde buhar olmuştur.

TEKEL işçilerinin direnişi, bundan sonra günlük hayatın pratiği içerisinde nasıl şekillenirse şekillensin, Türkiye emek ve demokrasi tarihinde ayırdedici bir dönüm noktası olarak anılacaktır.